

Der henvises desuden til Landbrugsministeriets sag nr. 93S-446-065-00133 samt spørgsmål nr. S 330 til statsministeren.

Svar (23/3 95)

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Efter reglerne i landbrugslovens § 27 kan der i situationer, hvor en erhverver ikke opfylder betingelserne for at erhverve adkomst på en landbrugsejendom, meddeles den pågældende påbud om at afhænde ejendommen inden en frist på mindst 6 måneder og højst 1 år.

Hvis denne frist ikke overholdes, skal jordbrugskommissionen tage stilling til, om der er grundlag for at forlænge fristen. I henhold til § 85, stk. 2, i Landbrugsministeriets cirkulære nr. 38 af 8. marts 1990 om lov om landbrugs-ejendomme kan jordbrugskommissionen i særlige tilfælde forlænge en i medfør af lovens § 27 fastsat frist med indtil et år.

Jeg er bekendt med, at der i Strukturdirektoratet verserer en klagesag vedrørende jordbrugskommissionens forlængelse af fristen for genafhændelse af ejendommen i den omhandlede sag. Strukturdirektoratet har oplyst, at sagen forventes afgjort i nær fremtid.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 89:

Forslag til folketingsbeslutning om indpassning af fremmedsprogede børn i det danske skolesystem.

Af Frank Dahlgaard (KF) m.fl.

(Fremsat 14/3 95).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 3 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 91:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af modersmålsundervisningen i den danske folkeskole.

Af Jan Kjøpke Christensen (FP) m.fl.

(Fremsat 16/3 95).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg vil gerne indledningsvis erklære mig enig i, at de problemer, som forslagsstillerne rejser i beslutningsforslagene, er relevante og bør påkalde sig både nødvendig og alvorlig opmærksomhed. Desværre må jeg nok konstatere, at forslagene rejser flere spørgsmål, end de giver svar.

Jeg tror, alle her i Tinget er enige i, at det vil være til gavn for alle parter, danskere og indvandrere, at de tosprogede, som vi nu kalder dem i skolen, også bliver rigtig gode dansksprogede. Det er jo en forudsætning for den integration, vi ønsker, fordi det danske sprog nu engang er nøglen til uddannelse og arbejde, som i hvert fald er to væsentlige ting for hver enkelt.

Mange af de nye danskere har relativt hurtigt tilegnet sig danske sprogfærdigheder, og vi har mange, mange elever i folkeskolen, der behersker det danske sprog næsten lige så godt som deres danske kammerater. Hvor og når det er tilfældet, er relationerne mellem de danske og de tosprogede elever i skolen og i klassen også gode, og ingen går i de situationer rundt og tæller, om der er 10, 15, 20 eller 30 pct. tosprogede elever i gruppen. Det synes jeg er vigtigt at få sagt.

Problemerne eksisterer dér, hvor sprog-niveauet og måske også andre kulturelle eller religiøse forhold udgør barrierer for kommunikationen mellem de danske og de tosprogede elever. Når det er tilfældet, lægges der ofte op til sortering og konfrontation, og den sprogudvikling, som finder sted, når danske og tosprogede børn taler sammen i hverdagen, og som jo nok er den allervigtigste måde at lære dansk på, udebliver eller begrænses i hvert fald stærkt. Derfor bør alt, hvad der hæmmer den daglige kommunikation mellem danske og indvandrede børn, selvfølgelig undgås, og alt, hvad der kan fremme samvær og dialog, støttes.

Fremmedsprogede børn kan naturligvis ikke tale med danske børn, hvis de overhovedet ikke kan noget dansk, og derfor har vores skolepolitik på dette område i vel snart 20 år været, at tosprogede børn med et svagt dansk niveau bliver optaget i en modtagelsesklasse, hvor der bliver sat intensivt ind, for at de så hurtigt som muligt kan lære så meget dansk, at de bliver i

stand til at klare sig rimelig godt i den almindelige klasse sammen med danske børn. Men de bliver ikke i modtagelsesklassen længere end højst nødvendigt, fordi det netop er vigtigt, at de får mulighed for at videreudvikle deres danskfærdigheder sammen med de danske børn.

Hvis det er forslagsstillernes mening, at disse børn skal holdes for sig selv i særlige klasser, måske indtil de er nærmest perfekte til dansk, så tror jeg i virkeligheden, at mange af dem aldrig vil komme ud af modtagelsesklassen. Vel kan de i sådanne specialklasser tilegne sig en række tekniske danskfærdigheder, men det er vanskeligt at forestille sig, at de skulle kunne lære rigtig for alvor at beherske og bruge det danske sprog, når de dagen igennem kun er sammen med kammerater, der har det samme modersmål som de selv, eller måske – hvad der er endnu mere grelt – går i en særlig klasse, hvor kammeraterne repræsenterer måske to, tre, fire eller fem forskellige modersmål.

Jeg forstår da også punkt 2 i beslutningsforslag nr. B 89 sådan, at Det Konservative Folkeparti er enig i, at det er afgørende vigtigt, at danske og tosprogede børn er fordelt og blandet så godt som muligt på skolerne.

Jeg er enig i, at det ikke er heldigt, at nogle af vores folkeskoler efterhånden har fået så mange tosprogede børn, at de er i flertal. Problemet eksisterer især i København og omegn, i Århus og i Odense. Der er her 13 skoler, hvor de tosprogede er i flertal, og i alt er der omkring 40 skoler, hvor de udgør en fjerdedel eller mere.

Der er jo ikke noget underligt i, at det er sådan, for disse skoler ligger nu engang dér, hvor børnene bor, og de tosprogede børns forældre har indskrevet deres barn i den lokale skole, ganske som forældre til danske børn altid har gjort det. Det er altså bosætningsmønstret, der er bestemmende for, hvor børnene går i skole. Det er jo det, der har ført til overvejelser og forslag om, at man skal kvotere for at sikre en rimelig fordeling af tosprogede børn på skolerne.

Jeg må her gøre opmærksom på, at det af både praktiske og retlige grunde ville være nødvendigt at bringe en sådan begrænsning til at gælde også for de danske børn. Skal der køres tosprogede børn fra Vesterbro til Nordkøbenhavn – for at tage et eksempel – må der også køres danske børn fra Østerbro til Sydhavnen. Hvis tvungen henvisning alene skulle gælde indvandrer- og flygtningebørn, ville Danmark

overtræde bestemmelserne om diskrimination i FN's og Europarådets menneskerettighedskonventioner.

Jeg skal i øvrigt gøre opmærksom på, at det i nogle af de indvandrerriige kommuner selv ikke med en ligelig fordeling mellem kommunens skoler ville være muligt at komme ned under 25 pct. tosprogede elever på alle skoler. Her ville det være nødvendigt at transportere børn ud til skoler uden for kommunens grænser.

Men jeg er som sagt ikke uenig i, at en bedre fordeling af tosprogede elever var ønskelig. Det er også derfor, at vi i regeringen har sat projekter i gang i forbindelse med Byudvalgets samlede indsats, som har til formål at søge frivillige løsninger på fordelingsproblemet.

I de 4 år, hvor dette integrationsprojekt løber, støtter ministeriet en lang række lokale projekter, som enten tjener til at motivere indvandrerforældrene til at sætte deres børn i en skole, hvor der ikke er så mange tosprogede, eller som kan motivere danske forældre til at lade deres barn blive gående i en skole, hvor der er mange tosprogede. Jeg mener, det vil være både fornuftigt og hensigtsmæssigt at drage erfaringer af denne satsning, før vi overvejer andre og måske mere drastiske foranstaltninger. Det siger jeg gerne noget mere om, hvis det er ønskeligt, senere i debatten.

Modersmålsundervisningen har vi jo diskuteret i mange år. Nogle mener, at den skal afskaffes i hvert fald som et gratis tilbud i den offentlige skole, men endnu flere har hidtil ment, at den er på sin plads, fordi den er et vigtigt led i selve integrationsprocessen. Det kan måske godt umiddelbart lyde lidt selvmodsigende, men det er ikke desto mindre sådan, at skal børn med et andet modersmål lære dansk, så må de kunne beherske deres eget modersmål godt, og vi er jo netop enige om, at dansk er hovednøglen til integration.

Jeg tror, der er mange, der opfatter tilbudet om modersmålsundervisning alene som en foræring til disse elever og deres forældre, så de dog kan dyrke og fastholde deres rod i en anden kultur og fortsat være i stand til at kommunikere med forældre, bedsteforældre og andre slægtninge og venner i det gamle land; og det er jo i sig selv både legalt og prisværdigt, men den del af det er selvfølgelig en privat sag.

Det er heller ikke folkeskolens argument for modersmålsundervisningen. Her konstaterer man, at disse børn i hjemmet og også i vid udstrækning i fritiden uden for hjemmet taler et

andet sprog end dansk, og derfor er disse børns hele sproglige tænkning og begrebsdannelse knyttet til modersmålet. Modersmålet er altså det fundament, danskindlæringen hviler på, og svækkes dette fundament, svækkes mulighederne for at lære dansk som andet sprog. Helt tilsvarende har vi i mange år vidst, at de elever, der blev gode til engelsk, også var dem, der var gode til dansk.

Der kan sikkert være mange motiver bag forslaget om at afskaffe modersmålsundervisningen, men hvis formålet skulle være – hvad jeg mener vi jo meget langt er enige om – at fremme børnenes danskfærdigheder, så mener jeg, at forslaget er forfejlet, og derfor kan vi ikke støtte det.

Til slut vil jeg godt sige, at for regeringen og regeringspartierne er ethvert konstruktivt forslag, som realistisk kan gennemføres og afhjælpe de problemer, vi sidder inde med, velkomne. Det er vi altid åbne over for at drøfte, men det er ingen let opgave, der ligger foran os.

Hans Peter Baadsgaard (S):

Jeg vil i første omgang holde mig til De Konserveratives forslag. Dette beslutningsforslag opfordrer regeringen til hurtigt at fremsætte forslag til integrering og indpasning af fremmedsprogede børn i skolesystemet.

Jeg ved ikke, om det skyldes manglende omtanke eller uvidenhed hos forslagsstillerne om de initiativer, regeringen allerede har taget for at fremme integrationen af fremmedsprogede i vort samfund, herunder også initiativer over for fremmedsprogede børn.

Efter at der stort set ikke var gjort noget på dette område i mere end 10 år, har regeringen Byudvalg ikke alene fremlagt en stribe forslag til fremme af integration, men også fået gennemført forslagene, der således nu er ved at blive sat i værk.

Der er også afsat mange penge til Byudvalgets forslag. På undervisningsområdet er der afsat 100 mio. kr. over en 4-årig periode til integrationsprojekter med det formål at forbedre danskundervisningen for såvel danske som tosprogede elever. Der er altså allerede igangsat meget, og man kunne måske spørge, hvad De Konservative gjorde på det område, da de havde regeringsansvaret. Men vi er i Socialdemokratiet indstillet på, at Byudvalgets arbejde skal fortsætte og videreudvikles med nye initiativer med bl.a. det sigte at fremme integrationen.

Vi kan også erklære os helt enige i hensigten med det første punkt i beslutningsforslaget. Vi tror, vi ville være mange problemer foruden i skolerne, hvis børnene kunne dansk, før de kom i 1. klasse, og jeg synes, vi skal overveje, hvilke muligheder der er for at nå dette mål, så alle elever kan dansk før 1. klasse. Vi kunne måske overveje at udvide modtagerklasseordningen til ikke alene at omfatte børn, der kommer her til landet, men også børn, der er født her i landet og opvokset her.

Jeg mener også, vi skal se på, hvordan vi bedre kan sikre, at unge fremmedsprogede fortsætter efter folkeskolen i en ungdomsuddannelse. Ofte er det et spørgsmål om danskkundskaber, om disse unge kommer i gang med eller gennemfører en ungdomsuddannelse, og her skal vi også sætte ind. Vi er indstillet på også her at se på den del af skolesystemet, der angår tilegnelse af det danske sprog, og – må jeg tilføje for ikke at blive misforstået – det er jo ikke alene et spørgsmål om sproget, det vedrører også tilegnelse af de normer for og forståelse af den kultur, som nu er den danske.

Det andet punkt i beslutningsforslaget – at det må tilstræbes, at der højst er 25 pct. fremmedsprogede i en klasse – kan jeg også erklære mig enig i som en målsætning. Men forslagsstillerne er også her meget lidt meddelssomme, når det gælder om at anvise metoder til at nå dette mål.

Vi vil også gerne her deltage i drøftelser om, hvilke midler der kan bringes i anvendelse. Det er også noget, vi arbejder med i Socialdemokratiet i forbindelse med en fornyet og forstærket indsats i Byudvalgets fortsatte arbejde.

Angående det tredje punkt, modersmålsundervisningen, har undervisningsministeren jo allerede beskrevet den variation af opfattelser, som findes på dette område. Jeg synes, det ville være nyttigt at få undersøgt, hvorvidt der er belæg for den antagelse, at modersmålet er en forudsætning for tilegnelse af et fremmedsprog.

Det, der må være afgørende, er, at vi finder de bedst mulige vilkår for, at fremmedsproget tilpasses det danske kulturmønster, det danske sprog.

Det kan måske godt være svært at forstå nødvendigheden af modersmålsundervisningen af en elev, som er født og opvokset her i landet. Men jeg vil ikke lægge mig fast på noget synspunkt dér. Jeg synes, vi skulle få undersøgt, hvad der ligger af ting på det her område, og så lade os se, om der skal ændres opfattelse eller ændres system.

Der kunne måske også findes en anden måde at lave modersmålsundervisning på end lige i folkeskoleregiet. Det tror jeg for øvrigt også allerede er en mulighed i dag.

Som sagt er vi enige i nogle af intentionerne og synspunkterne i forslaget, og vi arbejder i Socialdemokratiet som sagt med forslag og ideer til en styrket indsats for integration af fremmedsprogede.

Men vi synes, at dette forslag er for fåmælt i anvisning af metoder. Vi er imidlertid rede til at gå ind i en drøftelse af, hvilke midler der kan bringes i anvendelse, når vi nu i udstrakt grad er enige om målet.

Med disse ord skal jeg afvise forslaget i den form, det nu foreligger.

Af disse bemærkninger tror jeg også det klart er fremgået, at vi også afviser Fremskridtspartiets forslag. Der er ingen kommune, der er forpligtet til at gennemføre modersmålsundervisning af to elever, men kommunerne er jo selvstyrende, og hvis en kommune gerne vil etablere det, så forstår jeg, at det ikke længere skal være lovligt efter Fremskridtspartiets opfattelse.

Jeg vil allerede med de bemærkninger, der er faldet om modersmålsundervisning, afvise Fremskridtspartiets forslag.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Jeg vil da sige tak for både undervisningsministerens og den socialdemokratiske ordførers indlæg. Det ser ud til, at det kan blive en saglig debat i dag. Mange gange hører vi sådan nogle ukvemsord fra talerstolen, og det synes jeg da at de to forrige talere skal have tak for at vi ikke fik. Når det kan diskuteres på et sagligt niveau, kan vi måske også komme længere med de ideer, der ligger i de to forslag, vi behandler i dag.

Jeg synes, det var en stor åbning fra Socialdemokratiets ordfører og også fra ministeren, at man erkender, der er mange problemer, og at man gerne vil prøve at se på om, der er belæg for påstanden om, at man helst skulle kunne sit eget modersmål for at lære og få det mest optimale ud af det danske modersmål, og så få nogle undersøgelser – sådan opfattede jeg Socialdemokratiets ordfører – der måske kan belyse det her nærmere.

Det synes jeg er alle tiders. Det er et skridt i den rigtige retning, at vi kommer så vidt. Når vi har de undersøgelser, der kan give stof til, at vi kan arbejde videre, så kunne det måske godt være, at man når frem til, at det ikke er sådan,

at man absolut helst skal kunne sit eget modersmål for at få det optimale ud af undervisningen i det danske.

Så det giver allerede en åbning, og jeg ser fortrøstningsfuldt på, at der også kommer andre til orde, der har en anden holdning som undertegnede, nemlig at der ikke skulle være belæg for disse påstande. Dermed kunne Fremskridtspartiets forslag jo godt vedtages, hvis det skulle vise sig at blive tilfældet.

Anders Mølgaard (V):

Jeg vil gerne starte med at rose forslagsstillerne, fordi de har taget initiativet til den her debat i dag.

Det er vigtigt, at der nu også sættes fokus på den store uddannelsespolitiske udfordring, som desværre ofte har været præget af kattens berømte vals om den varme grød. Men – for at blive i et beslægtet ordvalg – jeg vil dog understrege, at jeg personlig føler, at der nu heldigvis er kommet grøde i denne debat også ude omkring lokalt i kommunerne.

At det er yderst relevant, ja, næsten presserende, afslører følgende statistiske tendenser:

I dag er 6 pct. af folkeskolens elever som bekendt tosprogede. Denne andel af folkeskolens børn forventes at stige til 9 pct. allerede om 5 år, altså i år 2000. Som forventet er den geografiske spredning yderst markant. Københavns Kommune har bare fra 1986 til 1994 oplevet en stigning fra 14 pct. til 23,8 pct. Alsgades Skole og Gasværksvejens Skole topper i Københavns Kommune med henholdsvis 84 og 89 pct. tosprogede. 13 folkeskoler i Danmark har allerede i dag mere end 50 pct. tosprogede børn. Nordgårdsskolen ved Århus har danmarkskord med 98 pct. af børnene som tosprogede.

Også i ungdomsuddannelserne er der sket en markant stigning fra 1989 til i dag. I 1989 var 0,8 pct. af gymnasieeleverne tosprogede, i dag er andelen steget til 3,3 pct. Men en netop offentliggjort undersøgelse viser meget store udsving i gymnasiefrekvensen, der er meget afhængig af etnisk baggrund. Kun ca. 10 pct. af unge med en tyrkisk baggrund vælger den gymnasiale uddannelse, mens den tilsvarende frekvens for gymnasieelever, hvis vi f.eks. kigger på unge med en iransk eller vietnamesisk baggrund, ligger på omkring 70 pct. Så der er altså et voldsomt skel afhængig af, hvilken etnisk baggrund de unge har. Den tilsvarende gymnasiefrekvens for danskere ligger som bekendt omkring 50 pct.

Forudsætningen for, at integrationen kan blive vellykket, er naturligvis, at man behersker et solidt dansk. Det er banalt, men også en kendsgerning. Det er simpelt hen nøglen til, at man får en praktikplads og senere et arbejde. Dårlige sprogkundskaber betyder ofte parkering uden for arbejdsmarkedet på bistandshjælp eller dagpenge.

Derfor er det efter min mening udtryk for en misforstået pladderhumanisme, ja, det er nærmest efter min mening en kæmpe bjørnetjeneste, hvis vi som politikere og samfund ikke kender vores besøgstid og nu sikrer, at børn og unge med en anden etnisk baggrund får fodfæste gennem en styrket integrationsindsats i førskolealderen og i folkeskolen.

Forslagsstillerne påpeger korrekt, at alt for mange indvandrerbørn i dag møder op i folkeskolen med begrænsede danskundskaber. Det er en kendsgerning, som er et alvorligt problem for både denne gruppe af børn og ikke mindst de danske børn. Derfor må der ofres langt flere kræfter på at styrke kendskabet i førskolealderen.

Her er der langt igen. Men heldigvis er der mange kommuner, der nu realiserer en bevidst strategi, en mor-barn-strategi, der vil imødekomme dette behov. Måske er det i virkeligheden det mest optimale tidspunkt at sætte ind på, nemlig i førskolealderen, og det glædede mig også, at den socialdemokratiske ordfører bakkede op om det.

Her vil jeg gerne påpege, at vi fra Venstres side finder det vigtigt, at også forældrene påtager sig et ansvar. Det er ikke kun institutionerne og skolen, der har et stort ansvar; også forældrene har et stort ansvar for, at børnene får mulighed for både i førskolen, i institutionerne, i skolen og siden på arbejdsmarkedet at få neglene i arbejdsmarkedssporet.

Men jeg vil naturligvis gerne udtrykke min sympati for modtageklasseideen. Jeg mener, at både de tosprogede og de danske børn vinder ved denne pædagogik, denne undervisningsform. Heldigvis kan vi også glæde os over, at der er masser af kommuner, der gennem de sidste år har praktiseret denne løsning.

Med hensyn til punkt 2 i beslutningsforslaget håber jeg, at vi alle kan være enige om – hvis jeg skal være meget venlig – at det ikke er særlig logisk eller konsekvent både på den ene side at tale om integration og samtidig have en tosproglig kvotient på 40-50-60, ja, som sagt helt op til 98 pct. på visse skoler. Det er selvføl-

gelig absurd. I visse tilfælde vil det nærmest være danske børn, der skal integreres i en multietnisk skole.

Som forslagsstillerne gør opmærksom på, gav Folketinget allerede i 1992 kommunerne hjemmel til gennem samarbejde med naboskoler at udveksle elever for at kunne undgå en uhenigtsmæssig koncentration af fremmedsprogede børn på de enkelte skoler. Så allerede i dag er der faktisk mulighed for, at man kan sprede eleverne, hvis man ønsker det i den enkelte kommune.

Med hensyn til punkt 3, modersmålundervisningen, kan jeg for Venstres vedkommende sige, at vi selvfølgelig støtter forslaget 100 pct. Vi har fra Venstres side gennem mange år plæderet for, at der er behov for at fjerne kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning. Det bør være en mulighed, som den enkelte kommune selv må afgøre. Det bør være frivilligheden, der vejer tungest her.

Det vil også give mulighed for, at man lokalt kan flytte ressourcer med henblik på at styrke danskundervisningen, og i virkeligheden kan vi imødekomme mange opfordringer, som vi har fået det sidste halve til hele år fra en stribe indvandrerorganisationer, som siger, at det er en bjørnetjeneste, vi gør børnene ved at undervise dem i deres modermål. Og det er ikke småpenge, vi taler om at vi kan tilføre danskundervisningen; det er som bekendt 2.500 kr. pr. elev pr. år.

Selvfølgelig er det sådan, at hvis man stadig væk ønsker at fortsætte modersmålsundervisningen, kan man da bare klare det i fritiden under folkeoplysningsloven. Det er der ingen problemer med; det kan man bare gøre.

Dermed har jeg sådan set også kommenteret Fremskridtspartiets forslag. Vi går altså ind for, at kommunerne skal have frihed.

Jeg vil godt til slut benytte denne lejlighed til at sige, at jeg tror altså også, vi bliver nødt til at tage en alvorlig disput her i Folketingssalen en dag, men det er så en helt anden separat diskussion om friskoleloven. Vi får et stigende antal muslimske skoler; så vidt jeg kan huske, har vi i dag 11 muslimske skoler, vi har 3, der overvejer at søge eller har søgt, vi har Scientology, vi har Tvindskoler, vi altså flere og flere skoler, som forsøger at isolere sig fra resten af samfundet, og det mener jeg er et problem, som vi er nødt til at forholde os alvorligt til en dag, men det er en anden disput en anden dag.

Jeg vil godt til slut spørge ministeren, om det var muligt at tilstille Uddannelsesudvalget en analyse af de reelle danskundskaber hos tosprogede børn. Det mener jeg er en problemstilling, som det vil være relevant at få belyst her i løbet af foråret.

Alt i alt er vi altså fra Venstres side positive over for målsætningen i beslutningsforslaget, men det centrale for os er klart den kommunale frihed, altså at vi her inde fra Christiansborg giver nogle frihedsgrader til kommunerne, så man lokalt kan vælge de løsninger, man finder optimale.

Men alt i alt synes vi, det er et godt forslag fra Det Konservative Folkeparti.

Lene Espersen (KF):

Jeg vil da gerne indlede med at takke for den meget fine behandling, jeg mener jeg har fået af de to første ordførere, der har været på talerstolen.

Men vi står altså over for et stort problem. I begyndelsen af 1980'erne var der 8.000-9.000 fremmedsprogede børn i den danske folkeskole. Det svarer til 1 pct. I dag er der godt 30.000. Det svarer til 6 pct., og Undervisningsministeriets egen prognose viser, at der om kun 5 år vil være over 50.000 børn med en anden etnisk baggrund i folkeskolen svarende til 9 pct. af det samlede elevtal, og så er de fremmedsprogede private skoler endda ikke medregnet i dette tal.

Vi står med andre ord over for en ganske eksplosiv udvikling på dette område, og det er noget, som jeg mener vi skal og må forholde os til. Hvis der er problemer forbundet med de fremmedsprogede elever – og det er der – så indicerer tallene, at disse problemer fortsat vil vokse ret dramatisk i det nærmeste par år.

Jeg vil godt slå fast med det samme: De fremmed- og tosprogede børn er ikke problemer i sig selv. De er akkurat lige så gode små mennesker som danske børn, men børn med en anden etnisk baggrund giver anledning til problemer som følge af deres helt anderledes sproglige og kulturelle baggrund, især problemer for dem selv, men også problemer for deres danske klassekammerater.

Disse forhold er nærmere beskrevet i beslutningsforslagets bemærkninger samt i den i bemærkningerne nævnte kronik i Politiken, hvor en af de skolefolk, der har problemerne inde på livet i dagligdagen, nemlig skoleinspektøren på Gjellerupskolen i Århus, gør rede for situationen.

På grund af den eksplosive udvikling i antallet af fremmedsprogede børn i Danmark slutter Gjellerupskolens leder sin kronik af med en klar opfordring til os politikere om at gribe ind over for udviklingen.

Den opfordring synes jeg vi bør lytte til her i Folketingssalen. Man kan selvfølgelig godt have den indstilling, at de fri kræfter, ja, jeg kunne nærmest sige markedskræfterne, skal have lov at råde uindskrænket, og at indgrib i den naturlige udvikling er af det onde. Men hvad sker der så? Hvad vil der ske, hvis vi bare passivt iagttager den udvikling, der er i gang lige nu? Ja, så tror jeg, der sker det, som Gjellerupskolens inspektør og mange andre har sagt, nemlig at vi får flere og flere ghettoskoler. Udviklingen er jo godt eller nok nærmere skidt i gang. Allerede i dag har vi i København, Odense og Århus 33 skoler, hvor andelen af fremmedsprogede elever overstiger 30 pct. Heraf har de 17-18 skoler en andel af fremmedsprogede på 50 pct. eller derover.

Hvis det er det, vi vil, skal vi naturligvis ikke gribe ind, men det er jo ikke det, vi vil. Som Venstres ordfører allerede har været inde på, er en af konklusionerne på Folketingets debat i foråret 1992 om bedre integration af udlændinge jo, og jeg citerer:

»Der skabes hjemmel til, at kommunerne gennem samarbejde mellem naboskoler kan udveksle elever med henblik på at undgå alt for store koncentrationer af fremmedsprogede elever på enkelte skoler.«

Det er da også sket i et vist omfang, men slet ikke tilstrækkeligt, for koncentrationerne af børn med en anden etnisk baggrund på en række skoler fortsætter, og de danske børn på disse skoler fraflytter.

Jeg vil i den forbindelse godt henvise til en artikel i Berlingske Tidende i går, hvori der skrives om uforudset tilgang til privatskolerne. Jeg gætter næppe galt, når jeg siger, at denne tilgang skyldes de problemer, som vi har på dagsordenen i dag.

Hvis vi ønsker, at de fremmedsprogede elever skal integreres i det danske samfund – og det går jeg stærkt ud fra at vi alle her i salen ønsker – så kan vi ikke bare se på udviklingen uden at foretage os noget. Det er på den baggrund, at Det Konservative Folkeparti foreslår indførelse af en kvoteordning, hvorefter det tilstræbes, at andelen af fremmedsprogede elever ikke overstiger 25 pct. i nogen almindelig skoleklasse. Det er faktisk, hvad Gjellerupskolens inspektør selv foreslår.

Det er klart, at et sådant forslag i sig selv giver anledning til problemer. Det kan jo dårlig føres ud i livet, uden at nogle børn får længere vej til skole. Vi ønsker bare ikke en udvikling som i Frankrig med ghettoområder, hvor både store bydele og skoler er helt arabisk-muslimske, og hvor integrationen er gået helt i stå. Så jeg synes, vi skal tage ved lære af franskmændenes fejltagelser og helt utilstrækkelige integrationspolitik.

Men altså: Disse 25 pct.-kvoter giver naturligvis anledning til problemer. Der vil blive børn, der skal tage bussen frem for at gå eller cykle i skole. Alligevel bør vi alvorligt overveje at indføre den foreslåede kvoteordning, nemlig hvis vi skønner, at de øjeblikkelige ulemper, der vil opstå, kan forhindre endnu større ubehageligheder i fremtiden. Det er, hvad vi skønner i Det Konservative Folkeparti.

Lad mig nævne, at man allerede i dag accepterer en vis styring med længere skolevej til følge. Ligeledes har undervisningsministeren udtalt sig positivt om at opdele modtageklasser for fremmedsprogede børn efter deres modersmål. Det har fordele, der mere end opvejer ulemperne i form af længere vej til skole.

Det er klart, at der er særlige problemer forbundet med 25 pct.-forslaget, for så vidt angår de skoler, der allerede har en større andel af fremmedsprogede. Det er også klart, at det er svært at virkeliggøre forslaget i Københavns Kommune, hvor andelen af børn med en anden den etniske andel allerede i dag er i nærheden af de 24 pct.

Så fra Det Konservative Folkepartis side forestiller vi os ikke nogen firkantet eller kompromisløs 25 pct.-kvoteordning håndhævet uden skelen til de lokale forhold, slet ikke. Der må nødvendigvis blive tale om dispensationer. Hertil kommer, at der er forskel på de fremmedsprogede børn, idet nogle af dem fungerer fint sammen med deres skolekammerater. Her må vi tage skolelederens vurdering for gode varer, hvis lederen mener, at nogle bør holdes uden for kvoteordningen. Det skal som sagt ikke være alt for firkantet.

Hvis man vælger at opfatte det, at man ikke kan det danske sprog, som et handicap i lovens forstand, så gælder skoledistriktsreglerne ikke for de pågældende, og så behøver man heller ikke at gennemføre en lovændring for at føre 25 pct.-kvoteordningen ud i livet. Ret mig, minister, hvis jeg tager fejl.

Ellers indebærer den foreslåede kvoteordning, at der må ændres på reglerne om distriktskoler. I dag har et barn og dets forældre jo ret til at gå på distriktsskolen, der ofte er den nærmeste skole ved bopælen.

I Det Konservative Folkeparti forestiller vi os ikke, at der her og nu skal flyttes rundt på en masse skolebørn. Spredningen af to- og fremmedsprogede børn tænkes først og fremmest at skulle ske i fremtiden. Vi skal hele tiden have os for øje, at dette forslag drejer sig om at øge trivsels- og uddannelsesmulighederne og senere også jobmulighederne for vore børn, såvel de danske som de fremmedsprogede. Så vidt jeg har forstået, praktiserer man mere eller mindre en spredningsordning i Albertslund Kommune. Det kunne være interessant at få ministerens nærmere oplysninger om erfaringerne hermed, og hvordan ordningen forholder sig til gældende regler.

Jeg tror ikke, man skal overdrive ulempen ved en længere skolevej for nogle elever. De store koncentrationer af fremmedsprogede elever findes nemlig i storbyerne, hvor det offentlige transportnet jo er ganske finmasket. Mange børn vælger allerede i dag frivilligt en længere skolevej, ofte til en privat skole. Man lægger selvfølgelig mere vægt på undervisningsmuligheder og udbytte på skolen end på skolevejens længde.

I tilknytning til kvoteforslaget og i det hele taget i forbindelse med de almindelige bestræbelser på at fremme integrationen må vi også forholde os til spørgsmålet om de nu knap 1.400 elever, som i dag går på arabiske og muslimske privatskoler i København og Århus. Dette er Undervisningsministeriets egne oplysninger, og der er muligvis flere af disse privatskoler i andre danske byer. Det siger jo næsten sig selv, at disse elever ikke får nogen hurtig integration i det danske samfund, så ud fra den betragtning må vi være modstandere af muslimske privatskoler eller andre privatskoler oprettet specielt for elever med en fremmed kulturel baggrund.

På den anden side går vi naturligvis ind for det frie initiativ og den frie ret til at oprette frie eller privatskoler efter gældende danske regler. Men her står vi altså over for et dilemma, og hvad gør vi så ved det? Fra konservativ side mener vi, at vi i første omgang meget stærkt må råde de fremmedsprogede forældre til at lade deres børn gå på skoler med en stor andel af danske børn, simpelt hen fordi de derved bedst lærer det danske sprog og den danske levevis.

Derved får børnene senere i livet langt bedre muligheder for at skaffe sig arbejde i Danmark.

Forslaget om at oprette modtageklasser kan allerede i dag føres ud i livet efter de gældende regler, og det bliver det også i en række kommuner. Vi finder i Det Konservative Folkeparti, at det også af hensyn til undervisningsmulighederne for de danske børn er vigtigt, at man kan dansk nogenlunde, når man kommer i en normal skoleklasse.

I dag er kommunerne forpligtet til at tilbyde gratis modersmålsundervisning til fremmede tosprogede, og det finder vi i Det Konservative Folkeparti ikke er en rimelig forpligtelse. Vi mener, at folkeskolen skal koncentrere kræfterne og ressourcerne om at undervise i dansk og andre basale fag. Hermed ikke være sagt, at det ikke kan være vigtigt for de to- og fremmedsprogede at lære deres modersmål ordentligt. Nogle eksperter mener, det er meget vigtigt, mens andre mener, det er bedre, at de hurtigt lærer dansk og kun dansk. Det vil jeg ikke gøre mig klog på, men selv om det er meget vigtigt også for at kunne lære dansk, så mener vi, at modersmålsundervisningen må være en naturlig opgave for forældrene til de fremmede tosprogede at finde en løsning på.

Med Det Konservative Folkepartis forslag ønsker vi at ophæve kommunernes forpligtelse til at tilbyde modersmålsundervisning til fremmedsprogede uden for EU-området. Det overlades med andre ord til kommunerne selv at afgøre, om de vil opretholde den gratis modersmålsundervisning.

Fremskridtspartiet går med sit forslag, B 91, videre og foreslår, at der ikke mere skal kunne bruges offentlige midler til modersmålsundervisning i folkeskolen. Det er vi i Det Konservative Folkeparti for så vidt enige i, og hvis vi her i Folketinget kan samle flertal for at ophæve kommunernes forpligtelse på dette område, så mener vi, vi er nået et afgørende skridt nærmere.

Anne Baastrup (SF):

I SF finder vi, at det i princippet er et godt initiativ, som Det Konservative Folkeparti har taget, og jeg lægger her vægt på indgangsordene i beslutningsforslaget. Vi burde fra Folketingets side for lang tid siden have taget et initiativ til en ordentlig integrationspolitik for tosprogede børn i den danske folkeskole. Alt for meget er blevet overladt til de enkelte kommuners manglende lyst eller manglende penge til at prioritere det her område, og vi ser i dag resultaterne.

Men hvad er det så, der er gået galt? Det handler først og fremmest om manglende evne og vilje i Folketinget og måske især hos den gennem tiderne siddende regering til at se på fordelingen af almennyttige boliger og prisen på disse boliger. Det Konservative Folkeparti kan godt i dag være forarget over den udvikling, vi har, men det er partiets egen skyld. De kommuner, hvor der ikke er almennyttigt boligbyggeri, er præget af konservativt flertalsstyre. Havde vi haft den bevidsthed hos Det Konservative Folkeparti for 25-30 år siden, havde meget set anderledes ud.

Så handler det også om manglende mulighed for indvandrere og flygtninge til at komme ud på arbejdsmarkedet. Havde de lige adgang, så ville de også have mulighed for selv at vælge deres egen bolig. Er man bistandsmodtager og arbejdsløs, er der ikke den store kreditvillighed i bankerne, når talen falder på spørgsmålet om at købe sin egen bolig.

Kort sat: Vi rider, som Det Konservative Folkeparti med flere har sadlet. Men jeg erkender, at vi har et problem. Gasværksvejens Skole i København, Gjellerupskolen, Nordgårdsskolen er eksempler. At vælge den københavnske model, nemlig at nedlægge skolen, tror jeg ikke at der er nogen her der synes er en specielt god idé.

Sådan som jeg ser problemet sat på spidsen, så er det, at danske forældre tror, at hr. Frank Dahlgaard har ret, når han siger, at deres børn får et problem med indlæring osv. Det er min klare opfattelse, at det er en kendsgerning, at det niveau, som etniske minoriteter har, når de forlader folkeskolen, ikke generelt set er dårligere end det niveau, danske elever kan præstere. Men vi har også et andet problem, og det er, at på de skoler, hvor der er mange indvandrerbørn, bliver de danske børn for få, og det kan være, at deres egen kultur er for svag til, at de kan få en ordentlig skolegang, og det er bl.a. det, kronikken om Gjellerupskolen handler om.

Men hvad gør vi så? Det kan give anledning til mange teoretiske overvejelser over, hvordan man fjerner disse problemer, hvis man vil fjerne dem på anden vis end ved at gribe til ondets rod, nemlig at sikre børnenes forældre adgang til arbejdsmarkedet og dermed det frie valg til at vælge boligform.

Ifølge Det Konservative Folkeparti er problemet angiveligt, at de fremmedsprogede ikke kan tale dansk, de fremmedsprogede skal flytte til andre skoler, og modersmålsundervisning skal ikke være en pligt for kommunerne.

Jeg vil nu tage forslaget enkelte punkter i rækkefølge. Forslagets første punkt handler om at oprette modtageklasser, og det er, så vidt jeg ved, gældende ret. Vi skal her være opmærksomme på, at der er tale om to grupper, som forslaget ikke i tilstrækkeligt omfang holder ude fra hinanden: Dels de sent ankomne børn, som familiesammenføres, eller som er flygtninge, og dels de børn, som er født i Danmark, men som ikke har gået i børnehav.

Modtageklasserne retter sig imod de sent ankomne, og problemet med de eksisterende modtageklasser for de sent ankomne børn er, at der er for mange og for forskellige børn i for forskellige aldre til, at udbyttet er optimalt.

Derfor kan det for det enkelte barns vedkommende være en fordel relativt hurtigt at blive anbragt i en almindelig klasse, men jeg vil sige, at det er meget vanskeligt, for meget ofte bliver børnene anbragt i en almindelig klasse på et tidspunkt, hvor de kun har et papegøjesprog på dansk.

Der findes eksempler på vellykket integration fra modtageklassen, hvis man fra kommunens side er opmærksom på problemet og knytter tolke til. Det er bare uhyre sjældent, det sker. Men samtidig er det centrale, som undervisningsministeren så rigtigt sagde, samværet med de danskaltende børn; det kan i sig selv give en bedre dansk indlæring.

Jeg vil så vende mig til de danskfødte børn. Det er rigtigt, at der er nogle børn, som starter i folkeskolen uden at kunne tale dansk. Der kan være mange pædagogiske overvejelser bag, når forældre beslutter dette, f.eks. det faktum, at forudsætningen for at kunne tilegne sig et andet sprog på højt niveau er, at man kan sit modersmål. Det er en erkendt viden hos mange. Det er også hos mange forældre til tosprogede børn en erkendt viden.

Men vi skal heller ikke være blinde for, at der også kan være tale om uvidenhed hos forældrene. De ved ikke, hvilke tilbud kommunen giver.

Og som det sidste kan der også være tale om en frygt for: Hvad er det egentlig, mit barn i den helt unge alder bliver udsat for fra kommunens side? Det kan handle om manglende evne fra kommunens side til at komme i dialog med de tosprogede forældre.

Spørgsmålet er for os i dag: Hvordan får man sat gang i deres indlæring af det danske sprog?

Der var engang, hvor pædagogiske fripladser i børnehaven var den løsning, der blev anvendt, men det er mit klare indtryk, at kommunerne

ikke længere udnytter denne mulighed. Jeg hører historier om, at det giver misundelse hos dem, der så ikke får en børnehavplads, det giver misundelse hos dem, der skal betale for en børnehavplads, som indvandrerforældrene får gratis. Resultatet er, at mange fremmedsprogede børn ofte går hjemme, indtil de skal i skole.

Der er kommuner, der er blevet opmærksomme på dette problem, og som nu kommer med et særligt tilbud til indvandreres og flygtninges børn, nemlig en indskoling, en førbørnehavindskoling. De erfaringer, jeg synes vi kan se, er, at det giver et relativt godt resultat på ganske kort tid.

Jeg kunne godt forestille mig, at der var nogle her i Folketingssalen, der ville gennemføre dette ved tvang. Hertil er blot at sige, at forældrenes med- og ikke modarbejde er af afgørende vigtighed for gode resultater. Hvis barnet hjemme får at vide, at læreren ikke dur, kan læreren stå på hovedet - der sker ingen eller kun ganske ringe indlæring.

Udgangspunktet for enhver form for indlæring er frivillighed, og som forældre til et helt almindeligt dansk lyshåret barn vil jeg også sige, at der ikke er nogen, der skal komme og tvinge mig til at lade mine børn få en bestemt uddannelse. Vi er alle enige om, at hvis vores børn skal have en uddannelse, beror det selvfølgelig på frivillighed. Det er også frivillighed, der skal gælde over for disse grupper.

Det handler om at få skabt et konstruktivt samarbejde med forældrene, så de selv kan forstå, at hvis de vil give deres barn de bedste forudsætninger for at få et godt liv, så handler det om at tage imod de tilbud, kommunen giver om legestuer.

Forslagets andet punkt er kvotering. Her må jeg sige, at vi i SF's folketingsgruppe blev overrasket over, at Det Konservative Folkeparti nu vil foreslå busordninger, hvor Gentoftebørnene sendes ind på Vesterbro og omvendt, men jeg vil da indrømme, at det er en idé, vi selv har overvejet meget nøje.

Det, man skal være opmærksom på, hvis man indfører den slags busordninger, er, at det endnu en gang er frivillighedsprincippet og om muligt en samling af sproggrupper: tyrkiske børn på én skole, pakistanske børn på en anden skole. Det vil forbedre udnyttelsen af de tosprogede lærere og give en bedre udnyttelse af fællestimer og timer, hvor grupperne holdes hver for sig. Hvis man så oven i købet giver dem den samme undervisning i modersmålstimerne, som

man giver de danske børn i deres separate dansktimer, sker der en fælles vidensudvikling for begge grupper af børn. Det er den vej, vi skal.

Det fører mig så over til sidste punkt, som samtidig er et svar på Fremskridtspartiets forslag. At droppe modersmålsundervisning er i bund og grund en dårlig idé. Lad mig tage et eksempel med et dansk barn: Taler det danske barn et godt nuanceret dansk, har det lettere ved at lære fremmedsprog. Det viser al erfaring, og jeg er sikker på, at de forældre, der måtte være her, er enige.

Det fører mig over til modersmålsundervisningen, for forudsætningen for, at man kan tilægge sig et andet sprog, er, at man har et godt sprogligt udgangspunkt på sit modersmål. Alternativet er, at de tosprogede får to halve sprog, og det fremmer ikke deres mulighed for at komme videre i uddannelsessystemet. For hvis ikke tosprogede lærer at mestre deres modersmål, er der fare for, at de bliver små papegøjer, der hverken taler ordentlig dansk eller deres modersmål. Sprogindlæring er nemlig langt mere end at kunne mime sine omgivers lyde og udtryk. Sprog er også en måde at tænke på, danne indre billeder, tænke abstrakt m.v., og der er altså ingen væj udenom.

Vi afviser begge forslagene.

Jan Kørpe Christensen (FP):

De forslag, vi taler om i dag, er jo som bekendt dels fra Det Konservative Folkeparti og dels fra Fremskridtspartiet og dermed undertegnede.

For ligesom at gøre det forståeligt for medlemmerne her i salen skal jeg oplyse, at Fremskridtspartiet naturligvis ser positivt på Det Konservative Folkepartis forslag, og det er helt klart ud fra den betragtning, at det reelt er således, at Fremskridtspartiet har været med til at udforme dette forslag; lad det være sagt i venlighed. Bl.a. misforståelser har gjort, at mit parti ikke er med som forslagsstiller. Når jeg siger bl.a., er det, fordi der også er andre aspekter i det. Men lad os nu drøfte selve forslagernes indhold.

Som jeg sagde, skal der ikke herske tvivl om, at vi naturligvis også siger ja til Det Konservative Folkepartis forslag. Der vil jeg så lige sige, at i et samarbejde er det klart, at man må både give og tage, og vi har sagt ja til Det Konservative Folkepartis forslag vedrørende det sidste punkt: At det skal gøres frivilligt for kommunerne at tilbyde modersmålsundervisning.

Men vor klare holdning og det, vi helst ser, er det, som vi nu har fremsat forslag om: At vi fuldstændig afvikler det, der hedder offentligt støttet modersmålsundervisning i den danske folkeskole.

Der er selvfølgelig mange argumenter for, at vi ønsker denne modersmålsundervisning fjernet, og nogle af dem kan man se i bemærkningerne til forslaget. Vi er af den opfattelse, at vi skal have en bedre udnyttelse af de ressourcer, vi bruger på folkeskoleområdet. Vi mener også, at de midler, der bliver brugt på modersmålsundervisningen, som jo er ca. 38 mio. kr. i 1994-95, kunne bruges meget bedre til at intensivere danskundervisningen.

For dem, som modtager modersmålsundervisning, og som virkelig ønsker reel integration i det danske samfund, må det være således, at deres fremtidige modersmål netop skal være dansk. Jeg er ikke enig i de synspunkter, der går ud på, at hvis man ikke kender sit eget oprindelsessted både kulturelt og sprogligt, har man ikke de bedste forudsætninger for at gå ind og få et nyt modersmål.

Det synspunkt ved jeg godt kan diskuteres længe, og vi kunne også høre, at den sidste ordfører fra SF netop var inde på samme emne. Men det er altså som sagt vor mening, at netop for at gøre dem til borgere med et stort indblik i samfundet må det være således, at modersmålsundervisningen afskaffes.

Hvis der er nogle udlændinge, der ønsker at gennemføre modersmålsundervisning, står det dem frit for at mødes og give hinanden undervisning, men derfra og så til, at det offentlige skal betale, som tilfældet er i dag i den danske folkeskole, er der langt, og det er ikke noget, Fremskridtspartiet billiger.

Der må strammes op på dette område, og derfor har vi foreslået, at der ikke længere skal være offentlig støtte til denne undervisning i folkeskolen.

I min egen omgangskreds har jeg venner, der har adopteret børn fra bl.a. Sri Lanka og Indien. Disse børn er i bund og grund danske, de er opdraget i den danske kultur og naturligvis også opdraget med det danske sprog. Vil nogen virkelig påstå, at de ville have bedst af at få undervisning i deres eget modersmål – altså deres oprindelseslands – for bedre at kunne klare sig i det danske samfund? Der er også her tilfælde, hvor børnene ikke er helt små, men er i skolealderen. Det er naturligvis ikke tilfældet.

For at gøre fremmede så danske som muligt kulturelt og sprogligt skal det offentlige ikke bekoste kroner i den danske folkeskole til denne undervisningsform.

Jeg ved godt, at mange ikke vil sammenligne adoptionsbørn med dem, der er kommet fra andre lande, f.eks. det tidligere Jugoslavien, og det kan til dels også være rigtigt, men hvis de pågældende grupper ønsker deres eget modersmål som grundlag for at komme videre i samfundet, og hvis de mener, at det er den rigtige måde at gøre det på, må de pågældende forældre – eller bedsteforældre for den sags skyld – selv give de unge mennesker undervisning.

Jeg skal ikke undlade at komme ind på andre aspekter af de to forslag, vi taler om her i dag. Det Konservative Folkepartis forslag påpeger, at børn i folkeskolens almindelige klasser skal kunne tale og forstå dansk på et niveau, der overflødiggør tolke eller brug af tolkersystemet. Heri er vi i Fremskridtspartiet helt enige, som jeg også sagde indledningsvis. Vi er også enige i, at der skal oprettes modtageklasser, hvor de fremmedsprogede børn kan lære dansk forud for en indslusning i folkeskolens almindelige klasser.

Vi er ganske klart også enige i, at man bør tilstræbe, at børn fra modtageklasserne efterfølgende højst udgør en fjerdedel af eleverne i folkeskolens almindelige klasser, men vil godt påpege, at det for os at se også kan være et højt tal med 25 pct. udlændinge i klasserne. Det er dog et skridt i den rigtige retning, der her er foreslået af De Konservative.

Fremskridtspartiet opfordrer til, at vi accepterer det konservative forslag, men sidst og ikke mindst Fremskridtspartiets forslag, der er en opstramning af det sidste punkt i Det Konservative Folkepartis forslag: at kommunerne selv skal kunne vurdere, om der skal være modersmålsundervisning i den danske folkeskole.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Vi har uden tvivl stigende problemer med integration af indvandrere, og derfor har den nuværende regering også taget en række initiativer, hvis formål netop er at løse de problemer, som forslagsstillerne her har fremhævet.

Som opfølgning på arbejdet i regeringens Byudvalg har Undervisningsministeriet iværksat et integrationsprojekt med et sekretariat i Folkeskoleafdelingen. Indtil nu har sekretariatet behandlet 299 ansøgninger, og 108 er imødekommet. Der er tale om initiativer, hvor der eks-

perimenteres med nye indskolingsordninger for indvandrere, anderledes danskundervisning, forbedret forældresamarbejde m.v. Disse forsøg fortsætter og videreudvikles, og indtil videre er der sat 100 mio. kr. af til det initiativ.

Desværre er der ikke nogen håndfaste eller lette svar på de problemer, som vedrører vores fremmedsprogede elever. Der er ikke nogen mirakelkur eller snuptagsløsning, som med sikkerhed vil virke. Det er derfor nødvendigt med forsøgs- og udviklingsarbejde, og derfor mener jeg også, at vi nu må slå koldt vand i blodet og vente på de resultater, som bl.a. Byudvalgets arbejde resulterer i. Vi kan netop håbe, at vi her får nogle erfaringer, som er så gode, at de kan danne skole for, hvordan vi løser problemerne.

De redskaber, som forslagsstillerne til beslutningsforslagene er fremkommet med, kan jeg ikke på nogen måde tilslutte mig.

Lad mig sige om kvoteringsforslaget, at tvungen henvisning af bestemte elever til bestemte skoler vil være et brud på reglerne i FN's og Europarådets menneskerettighedskonventioner. Tænk også på alle de problemer, vi vil få, hvis vi skal til at flytte rundt på danske elever! Så vil jeg godt høre, hvad den danske befolkning siger.

Om dansk og indslusningsordninger vil jeg sige, at selvfølgelig skal vore indvandrere lære at tale dansk. Det at kunne det danske sprog er en forudsætning for overhovedet at klare sig her i landet. Men vi er i gang. Der er mange skoler, der allerede nu laver indslusningsklasser, hvor de fremmedsprogede elever kan starte deres skolekarriere.

Men i hvor lang tid skal de blive gående dér? Det er det, der er spørgsmålet. Skal de blive gående, til de kan perfekt dansk? Som en ekskurs skal jeg måske bemærke, at der også er mange danske elever, der kommer i skole, som heller ikke kan det danske sprog perfekt.

Dertil kommer, at hvis man bliver gående i disse specialklasser for længe, hæmmer man jo netop muligheden for at blive en del af det danske samfund, fordi man bliver tvunget til at snakke med de klassekammerater, som heller ikke kan dansk. En forudsætning for at lære dansk er, at man omgås danske elever.

Om modersmålsundervisningen vil jeg sige, at jeg er fuldstændig enig med fru Anne Baastrup i, at en forudsætning for at lære dansk er, at man kan sit modersmål ordentligt, ikke fordi sproget i sig selv er vigtigt, men fordi begrebsdannelse og sprog hænger sammen. Vi differentierer vores verden gennem sproget, og

hvis vi ikke har lært at differentiere den, kan vi heller ikke lære at bruge et andet sprog på den. Derfor er man nødt til at lære sit modersmål, hvis man på nogen måde skal lære at tale dansk.

Som sagt er vi i Det Radikale Venstre bekymret for den manglende integration af fremmedsprogede elever. På den anden side har vi faktisk givet kommunerne gode redskaber til at løse problemerne bl.a. på boligområdet.

Det er da også interessant at bemærke, at en række kommuner faktisk har udviklet nogle fine eksempler på integration, f.eks. Ballerup Kommune og Aalborg Kommune.

En ting er givet: Vi vil aldrig nogen sinde kunne acceptere en diskriminering af fremmedsprogede elever, og vi vil heller ikke være med til at opgive det frie skolevalg, blot fordi vi af andre grunde ikke har formået at sikre et hensigtsmæssigt bosætningsmønster.

Jette Gottlieb (EL):

Da vores ordfører, hr. Bruno Jerup, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Om Fremskridtspartiets forslag kan jeg sige, at Enhedslisten på ingen måde kan støtte forslaget om stop for offentlig støtte til modersmålsundervisningen. Det er efter vores opfattelse et ubehageligt forslag, som viser manglende respekt for mennesker af en anden kulturel baggrund.

Modersmålsundervisningen er tværtimod et vigtigt element i den sproglige udvikling for indvandrere og flygtninge. I forvejen har vi et veludbygget støttesystem til mange andre aktiviteter, og en afskæring af indvanderes og flygtnings behov for modersmålsundervisning er vi klart imod.

Om hr. Frank Dahlgaards forslag skal jeg sige, at Enhedslisten også er meget optaget af de problemer, som forslagsstillerne beskriver i bemærkningerne.

Vi erkender, at der er store sociale problemer i visse boligområder, og det er Enhedslisten meget magtpåliggende at give alle borgere lige mulighed for social og kulturel udvikling; det er bestemt ikke tilfældet i dag. Men vi vil samtidig understrege, at vi er modstandere af tvangsforanstaltninger, som kan tendere mod et brud på fundamentale menneskerettigheder.

Et nøgleproblem er boligpolitikken. Den nuværende boligpolitik gør det fri boligvalg til en illusion for såvel danskere som indvandrere og flygtninge. Vi går ind for mere socialt boligbyggeri i attraktive miljøer med lavere huslejer

og en central boliganvisning i kommuner og lokalområder til såvel det sociale som det private udlejningsbyggeri.

Men også det konservative forslag har til formål at slagte modersmålsundervisningen, så det er vi også imod.

Peter Duetoft (CD):

Forslagsstillerne skal da ikke have utak for at have fremsat de forslag, der giver anledning til debatten her i dag.

Det er jo rigtigt, som flere ordførere har sagt, at det er vigtigt at tage de her problemer alvorligt, og jeg skal da også glæde mig over, at det i hvert fald indtil nu ikke er blevet til et slagsmål; man ved jo aldrig, hvad det kan udvikle sig til i de nærmeste minutter. Jeg synes, det er vigtigt, at vi får en afslappet, men grundlæggende debat om de her ting, der selvfølgelig må bekymre os alle.

Jeg vil egentlig godt starte lidt dér, hvor de to sidste ordførere også var, nemlig ved synspunktet om, at det her vel i virkeligheden er et symptom på, at den generelle planlægning og den generelle udvikling omkring fremmede i Danmark er gået skævt. Man har bunket sig sammen af mange grunde; det kan være på grund af boligpolitikken, det kan være af andre grunde. Men selvfølgelig er den geografiske koncentration, som er sket, med til at skabe disse skoleproblemer, og derfor har jeg meget tillid til, at Byudvalgets arbejde og det, der følger af det, vil være med til at løse nogle af de her problemer ikke bare via skolepolitikken, men altså også via de andre tiltag, som ligger.

Det andet, jeg synes skal siges, drejer sig om den kronik i Politiken, som De Konservative har henvist til. I den synes jeg der var et meget interessant afsnit, hvor denne skoleinspektør skrev, at det, mange danske elever og deres forældre efterlyser, er det sociale samvær. Man er i virkeligheden ikke bange, man er ikke imod folk fra andre kulturer, men man undrer sig lidt over, at der ikke er nogen sammenhæng imellem det, danskerne gør, og det, de fremmede gør.

Jeg tror, udtrykket et sted i et af argumenterne for en familie, der havde flyttet deres barn fra den pågældende skole i Gjellerup, var, at man manglede et venindenetværk. Vi skal vel så også angribe problemet derfra og sige, at hvis det er rigtigt, at indvandrerne og de fremmedes børn ikke deltager i frivilligt arbejde, i sportsklubberne, i alle de massevis af foreninger, som er en

integreret del af ethvert ungt menneskes liv, skal vi vel også sætte ind dér. Vi skal selvfølgelig ikke tvinge dem til det – det er ikke det, jeg mener – men via forældresamtaler, via oplysning, via inspiration tale for, at man bliver integreret mere i det almindelige sociale liv i sit område, end man måske bliver i dag.

Der er kulturelle barrierer; der er måske også frygt. Jeg er da overbevist om, at al den snak om, at fremmede ikke er velkomne, også er med til at holde unge mennesker væk eller med til, at deres forældre siger: Det dér skal I nu ikke, for man ved jo aldrig.

Vi har altså også en social indfaldsvinkel her: Vi skal have integreret disse børn mere i det almindelige ungdomsliv, om man kan sige det sådan.

Vi er i CD tilhængere af disse modtageklasser, men jeg vil gerne ligesom den radikale ordfører sige, at for det første er det vel ikke et sted, man skal være i årevis; det skal ikke være et sted, hvor man bare skal være uendelig lang tid. For det andet tror vi ikke på, at det vil kunne erstatte tolæresystem eller tolke senere.

Man kan kun via modtageklasserne sørge for, at der er et grundlæggende kendskab til dansk, men man får det aldrig til at blive perfekt. Det sker først på det tidspunkt, hvor man faktisk er med i en almindelig undervisning i en dansk skole og dermed får afslebet sit sprog og alle de ting, som jo også danske børn skal. Så selve danskundervisningens fuldendelse sker efter vores opfattelse først senere i sammenhæng med alt det andet, men det betyder ikke, at modtageklasserne ikke er en god idé.

En af de indvendinger, der ofte er omkring de her ting, går på, at de fremmede børn ikke har det kulturelle fundament og kendskab til det danske samfund, som skal til for at kunne agere. Jeg tror, at det var Jens Normann Jørgensen, der som forsker var ude i en avis her for nylig og sige, at et af problemerne med at forstå dansk litteratur jo var, at indfaldsvinklen var så forskellig, så når børnene i en lidt højere alder begyndte at læse dansk litteratur, ville de overhovedet ikke få det ud af det, som danskere får, fordi de ikke kender det kulturelle grundlag.

Og dér vil jeg godt kaste tanken over til undervisningsministeren, om det ikke er muligt på én gang at have modtageklasser, der indlærer dansk sprog, og hvor den indlæring samtidig også giver en grundlæggende viden om de mest banale ting i Danmark og i det danske samfund. Det må vel kunne lade sig gøre. Det

må vel kunne lade sig gøre at sammenkoble de ting, så man bruger sproginstrumentet til også at få nogle af de her forskellige ting med ind, så man i det mindste har en basal viden at gå ud fra.

Omkring modersmålsundervisningen er vi også af den opfattelse, at den er nødvendig for at kunne lære dansk, og derfor er vi ikke indstillet på at afskaffe den. Vi tror, at dette er et af de områder, hvor alternativet ikke er godt nok.

Alternativet til en skole uden modersmålsundervisning er efter vores opfattelse privatskoler, og disse mennesker begynder – den udvikling har vi set – at gå ind i privatskolesystemet. Og så må jeg spørge: Hvem i alverden gavner det? Det gavner jo i al fald ikke integrationen. Det gavner i al fald ikke forståelsen for hinanden mellem de danske og de fremmede børn, at man pludselig får hvert sit kassesystem, man skal køre i.

Dér vil vi godt advare mod, at man, fordi man er velmenende, påtager sig nogle kvoter, nogle opfattelser eller nogle systemer, der gør, at lysten til at lave sit eget skolesystem bliver stærkere, for vi tror kun, at det accelererer problemerne i stedet for at bremse dem.

Kvoten, som jeg lige nævnte, tror vi ikke på. Det kan være den yderste løsning, men vi tror grundlæggende ikke på det.

For det første vil det være svært at fastsætte en procentandel. Det kan godt være, at 25 pct. er et rimeligt tal, men vi vil altså hellere nå det via en frivillig indsats – oplysning, eller hvad det nu er – og den integration, der skal foregå, end at gøre det ved hjælp af nogle kvoter. Vi tror igen her, at laver man det for firkantet, som det godt kunne lyde som om man vil – jeg ved godt, at den konservative ordfører blødte meget op – giver det igen lyst til at trække over i et andet system: Privatskolesystemet. Det er altså den balance, vi er optaget af.

I øvrigt vil jeg godt her til sidst efterlyse nogle positive eksempler. De findes vel også. Der er blevet nævnt nogle enkelte eksempler her i dag, men det kunne godt være, at vi skulle høre lidt mere om dem, end vi gør i en folketingsdebat fra en ordfører.

Når jeg siger det, er det, fordi jeg tror, at det her er selvforstærkende; det er snebalden, der ruller. Det er jo et fåtal af skoler set i den store sammenhæng, der har det her problem. Jeg siger ikke, at problemet ikke er stort for de skoler, men det er jo ikke en væsentlig procentdel af danske skoler. Men i medierne, og når politikere

udtaler sig, bliver det af og til fremstillet, som om dette nærmest er det største problem, man efterhånden har i folkeskolen. Og det er jo selvforstærkende, for pludselig siger forældre: Uha, folkeskolen er noget skidt, for nu er der også alle de tosprogede; og hvad ved jeg. Det kunne være, at vi skulle få sat det i den rigtige proportion.

Det betyder ikke, at vi ikke skal tage det alvorligt. Men det betyder måske, at vi skal passe på, at det her ikke bliver en panikdiskussion, og at det ikke pludselig bliver noget, hvor man overreagerer i forhold til det reelle indhold i det og glemmer de fornuftige løsninger.

Jeg er lidt fascineret af den skoleborgmester, som jeg tror er SF'er, og som har udtalt sig om, at man skulle koncentrere sprogene i skolerne, sådan at skolerne koncentrerede sig om ét eller to fremmedsprog i stedet for at skulle kunne en hel masse, og dermed gøre ressourcerne mere effektive. Lad os se på sådan et forslag. Jeg mener også, at SF's ordfører her i dag nævnte det.

Vi vil i det hele taget gerne være med til at lave alle de praktiske tiltag, der kan være med til at løse det her problem. Der er ingen, der skal komme og sige, at vi ikke tager det alvorligt, men derfor behøver man ikke at være kvotetilhænger eller afskaffelse af modersmålsundervisningstilhænger. Man kan godt tage det alvorligt alligevel.

Og lad os så i udvalget og i den kommende debat med udgangspunkt i de her forslag, med udgangspunkt i det, der er sket i debatten i dag, tage den diskussion, der forhåbentlig kan føre til, at vi dels får løst mange af problemerne og dels sørger for, at myterne og modsætningerne ikke trives, for det er et godt sted at starte. Går det galt, er vi meget, meget langt henne mod det konfliktsamfund, som nogle af os benægter vil komme, men hvor vi – hvis vi handler forkert – kan være med til at tilskynde en udvikling, som vi bestemt ikke ønsker.

Debatten er velkommen, men ikke alle løsningerne; vi står ikke jublende over for de forslag, der foreligger, men lad os se, om vi ikke kan finde frem til nogle skridt i den rigtige retning.

Anden næstformand (Henning Grove):
Ordføreren vedrørende beslutningsforslag nr. B 89, hr. Frank Dahlgaard.

Frank Dahlgaard (KF):

Jeg vil gerne takke for den – synes jeg – positive modtagelse, vort forslag har fået stort set hele vejen rundt, nogle steder måske mere end andre. Men jeg synes, der har været en sober tone i debatten om et selvsagt ømtåligt emne, og det synes jeg er godt.

Jeg vil gerne tage udgangspunkt i den sidste ordførers, hr. Peter Duetofts, bemærkning om, at nu skal vi ikke handle i panik. Nej, det skal vi ikke. Men det er min opfattelse, at det alligevel haster, og man kan godt opføre sig fornuftigt og med omtanke, selv om det skal gå hurtigt.

Vi har her i nat fået de seneste oplysninger som svar på spørgsmål fra Uddannelsesudvalget om udviklingen i antallet af tofremmedsprogede i folkeskolen; en slags prognose for de næste 5 år. Den viser, at hvor vi nu har omkring 30.000 tofremmedsprogede i folkeskolen, vil vi have op mod 50.000 om 5 år. Det er en ændring i forhold til den prognose, der blev givet til Uddannelsesudvalget for bare 3 uger siden, dengang var tallet 45.000. Og så må man spørge sig selv: Hvor længe holder det? Vi må vistnok alle sammen tilstå eller erkende, at udviklingen går hurtigere, end vi havde regnet med, og så må vi også agere, selv om det ikke skal være i panik.

Det er min opfattelse, at det arbejde, man har sat i gang i Byudvalget og med integrationspuljen, er udmærket; men det er jo noget, der skal løbe over 4 år, og det mener jeg ikke vi kan vente på. Jeg mener sagligt set ikke, vi bare kan vente 2-3 år endnu og til den tid se på de erfaringer, der kommer fra de forskellige forsøg, der prisværdigt nok er sat i gang, og agere på den baggrund, for så er det for sent.

Det er nemlig ikke rigtigt, som hr. Peter Duetoft sagde, at det kun er et lille problem, og at kun 13-14 skoler har flertal af tofremmedsprogede og noget i retning af 40-42 skoler har mere end en tredjedel eller 30 pct. tofremmedsprogede. Tallet vokser jo hurtigt, det er snebolden, der ruller. Den er ikke så stor nu, men det bliver den ganske hurtigt. Og når landets største kommune, Københavns Kommune, i dag har 24 pct. som gennemsnit for hele kommunen for antallet af tofremmedsprogede elever i folkeskolen, er det vist et ganske stort problem.

Der er en ting mere, som jeg først og fremmest vil sige til dem, jeg opfattede som mest forbeholdne over for forslaget – jeg ved ikke, i hvilken rækkefølge jeg skal tage dem – De Radikale, SF, Enhedslisten, måske også CD: Tag ikke

fejl af, hvad der er udgangspunktet for forslaget. Det er faktisk et ønske om at hjælpe børnene og ikke primært de danske, men primært de tofremmedsprogede. Hvis vi ingenting gør nu eller bare kører videre med integrationspuljer og Byudvalget, tror jeg, der er nogle, der vil være tabt om nogle år. Kræfterne får frit spil – og man bør måske lytte efter, når en borgerlig taler om det – på en måde, som ikke kan accepteres, med en større koncentration på endnu flere skoler af fremmedsprogede.

Og hvem er det til ulempe for? Først og fremmest de fremmed- eller tosprogede, som ikke får lært det danske sprog, den danske levevis og den ejendommelige danske form for humor. Vi siger jo meget, meget ofte det modsatte af, hvad vi mener. Jeg tror ikke, vi danskere selv er klar over, hvor ofte vi gør det; men jeg har en norsk kone, og bare i det tætte kulturelle fællesskab mellem to nabolande opstår der ofte misforståelser. Det er ikke bare selve sproget, der giver problemer, men også den måde, vi bruger det på, giver anledning til misforståelser. Og hvordan vil det så ikke være, når der er tale om børn og unge fra helt andre dele af verden?

Derfor er det ikke bare et spørgsmål om at kende sprogets vendinger, men også om at kunne forstå hele underfundigheden, hvis man skal begå sig i livet, også i arbejdslivet. Vi oplever desværre i øjeblikket, at unge tosprogede – også virkelig tosprogede med dansk som det ene sprog, de kan det i hvert fald overfladisk set perfekt – har svært ved at få et job og har meget svært ved at få praktikplads. Det er altså først og fremmest de tofremmedsprogede, som, skal vi sige, bliver ofre, hvis vi lader udviklingen køre videre og lader kræfternes frie spil køre videre med større koncentration og måske ligefrem fremkomsten af det, man kunne kalde ghettoskoler, som resultat. Det må vi undgå.

Jeg nævnte tallenes stærke vækst og de netop reviderede tal, der er fremsendt fra Undervisningsministeriet, og det samme notat fra Undervisningsministeriet taler også om friskolerne. 12 islamiske friskoler – jeg ved ikke, om de alle sammen ligger i København – har inden for bare de sidste 2 år fået næsten 25 pct. flere elever, og det er jo ikke noget, der gavner integrationen. Det er måske meget forståeligt, at fremmedsprogede forældre sender deres børn derhen; men det kan godt være lidt tankevækkende. Begrundelsen er jo ikke bare, at man ikke vil have, at børnene har gymnastik og svømning og sådan noget sammen. Det har også noget at gøre

med, at man synes, der er for lidt disciplin og ro i den danske folkeskole.

Nu er disciplin vistnok – i hvert fald blandt flertallet i denne sal – et negativt ladet ord. Men ro i klassen og mulighed for at fordybe sig i tingene i skolearbejdet er selvfølgelig en positiv ting, og det er man altså mere vant til de steder, hvor de tosprogede kommer fra. Her er man måske i virkeligheden havnet i den anden grøft med den sorte skole, og den skal vi ikke have. Men jeg hører til dem, der mener, at vi er røget i den modsatte grøft, og vi kan absolut lære noget af de forskellige folkeslag, der er kommet op til os.

Så vil jeg sige til undervisningsministeren, at som Det Konservative Folkepartis ordfører også sagde, skal dette forslag ikke opfattes vældig firkantet. Undervisningsministeren spurgte: Skal man holde børnene i disse modtageklasser, indtil de kan perfekt dansk, for så bliver det jo til evig tid? Nej, men udgangspunktet må være, at der i almindelige skoleklasser kan foregå en undervisning på nogenlunde almindelig vis, også selv om der er en del tosprogede elever. Men det kræver, at de først og fremmest kan forstå dansk og også helst kan tale lidt af sproget; de skal forstå dansk så tilpas godt, at det ikke kræver brug af tolke eller en indsats af et 2-lærer-system i de almindelige klasser, for det går jo ud over den almindelige undervisning af ikke bare de danske børn, men også af de tosprogede. Så forslaget skal ikke forstås firkantet.

Det vigtigste punkt i forslaget er pind nr. 2 om kvoteordningen. Det er jo noget grimt noget at styre tingene med kvoter, i særlig høj grad for en borgerlig politiker, så derfor skulle man måske lige tænke sig om: Når der kommer et forslag om planstyring og kvoter fra borgerlig side, er det vel, fordi alarmlamperne blinker, og det mener jeg de gør.

Men så skal man køre med bus til skole, og så er det frie skolevalg væk. Ja, og bussen skal også køre i højre side; den har ikke frihed til at køre i venstre side. Nu er jeg lidt ironisk, men vi har jo i forvejen nogle begrænsninger på mange områder. Der er også børn med forskellige handicap, og de kan jo ikke vælge den nærmeste skole.

Men det kunne måske være en vej frem, og jeg nævner det bare som et forslag, som ikke kræver lovændring, så vidt jeg kan forstå. Ordføreren fra mit parti nævnte også, at man måske kunne sige: Jamen hvis man nu kunne opfatte det at komme til Danmark fra et fremmed land –

i hvert fald fra en fremmed verdensdel med en helt anden kulturbaggrund – som et handicap i lovens forstand, ville der være mulighed for at se bort fra skoledistriktsgrænserne. Det ville hjælpe de tofremmedsprogede. De ville få noget længere til skole, og det er selvfølgelig en ulempe; men ville det ikke være med til at forhindre endnu større ulemper i fremtiden, nemlig at der ikke finder integration sted, og at der sker en masse misforståelser, så vi får polariseringen, konfrontationen?

Jeg synes, vi skal lære af erfaringerne fra de lande, der har større befolkningsandele af fremmedsprogede og tosprogede, og som ikke har kunnet tackle problemet. Jeg har også snakket med mange i denne sal, og alle siger: Det kan vi jo ikke klare. Så skal vi ikke prøve?

Angående forslaget om modersmålsundervisningen er det jo ikke meningen, at den undervisning skal helt væk. Det er meningen, at den skal ud af folkeskolen og skal være en opgave, som det overlades til forældrene selv at tage sig af; og der er i øvrigt andre muligheder for støtte i den forbindelse. Men det skal ikke være noget, folkeskolens ressourcer og penge skal gå til. De må og skal gå til de basale fag, herunder dansk.

Jeg var meget glad for Socialdemokratiets ordførers, hr. Hans Peter Baadsgaards, kommentarer til forslaget. Det er mit indtryk, at han har forstået de holdninger, der ligger bag. Han gav udtryk for, at han alvorligt ville overveje modtageklasserne, som jo allerede praktiseres, og at man også kunne gøre det for de små børn igen.

Hr. Baadsgaard mente, at det såkaldte kvoteforslag ville være en hårdhændet måde at gennemføre en spredning på; men det kunne jo også være – og det skal være min kommentar – en slags hensigtserklæring. Man kunne jo lande på en blød løsning, hvor man tilstræber, at man ikke kommer over 25 pct. Og som den konservative ordfører, fru Lene Espersen, sagde, er der jo også forskel på børnene. Der er faktisk nogle af de fremmede børn, der er så godt inde i det hele, at der også skal tages hensyn til det, så det er ikke noget firkantet forslag.

Jeg blev lidt overrasket over den socialdemokratiske ordførers konklusion: På alle tre forslagsområder var der faktisk positive signaler, men alligevel vil man afvise forslaget i den foreliggende form. Men o.k., lad os diskutere formen.

Jeg takker for de rosende bemærkninger fra hr. Anders Mølgaard fra Venstre, og jeg forstår, at det er vigtigt for Venstre, at man har friheden i kommunerne. Det vil man også stadig have med dette forslag om modersmålsundervisningen.

Fru Anne Baastrup fra SF sagde, at det var et godt initiativ. Det synes jeg også selv, og jeg føler, at langt de fleste ordførere deler den opfattelse. Men ellers var der jo en masse indvendinger, og jeg tror, de bygger på en misforståelse af den holdning, der ligger bag forslaget.

Hvis vi ikke griber ind, bliver taberne først og fremmest de tosprogede. Der var en enkelt kommentar om, at nogle vil blive to gange halv-sprogede, det vil sige, at de kun kan tale både dansk og deres modersmål halvt, hvis de ikke får modersmålsundervisning. Det er en påstand. Ekspertene på det område står delt, og jeg skal ikke bruge tiden på at citere, men vi kan citere hver fra vores lejr. Det er ikke så enkelt.

Jeg takker for Fremskridtspartiets positive tilslutning. Det er klart, at de går et skridt videre med hensyn til modersmålsundervisningen, og det forstår jeg godt, for det har vi sådan set også sympati for i Det Konservative Folkeparti; men lad os i første omgang få gjort det til en frivillig sag for kommunerne.

Fru Elsebeth Gerner Nielsen fra Det Radikale Venstre kommenterede forslaget på en, synes jeg, urimelig negativ måde: Man vil ikke diskriminere mod fremmedsprogede elever, men det kan man vel blive nødt til. De har jo særlige problemer, og så skal de også have en særlig behandling, hvis man vil hjælpe dem. Man vil heller ikke opgave det frie skolevalg, og det er også et godt princip. Men allerede nu er der på nogle områder parallelundervisning, altså dansk og tyrkisk i én skole, dansk og pakistansk i en anden skole osv., og det betyder også en opgivelse af det frie skolevalg. Men det kan jo gøres på mange måder, måske bare ved at komme med kraftige henstillinger.

Jeg siger også tak til CD's ordfører, hr. Peter Duetoft, for jeg føler, der var en positiv holdning til intentionerne, selv om det endte med noget i nærheden af en afvisning. Men især er jeg glad for, at det største parti her i Folketinget, nemlig Socialdemokratiet, viste sig uhyre positivt over for intentionerne i forslaget.

Anden næstformand (Henning Grove):
Ordføreren vedrørende beslutningsforslag nr. B 91, hr. Jan Kjøpke Christensen, har ordet.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Jeg vil lige som den tidligere ordfører sige, at jeg synes, det har været en saglig og ordentlig debat, vi har haft i dag. Man frygter jo altid det værste, når det drejer sig om et så omtåligt emne, men jeg må nok sige, at jeg er blevet positivt overrasket.

Ministeren var inde på, at det er relevante og alvorlige problemer, og at det derfor var rimeligt og nødvendigt at tage debatten i dag. Ministeren sagde også, at det er ingen let opgave at løse problemerne, og det vil altså sige, at man erkender, der er problemer, der skal løses, og det synes jeg er flot i sig selv. Vi forstod også på den socialdemokratiske ordfører, at man er indstillet på at gøre noget på området.

Det er utrolig sjældent, jeg kan rose Socialdemokratiets ordfører; men jeg må sige, at der var en åbning her, jeg kunne forstå. Man ville gerne prøve at kigge på, hvordan vi kan løse problemerne, og bare det, at man erkender, der er problemer, er et stort, stort skridt den rigtige vej.

Det er ingen hemmelighed – det ved alle herinde – at Fremskridtspartiet ønsker en stramning af udlændingeloven. Vi vil helst hjælpe så tæt på de pågældendes hjemland, deres egen kultur osv., som muligt, og derfor er det selvfølgelig udgangspunktet for os, når vi gør opmærksom på de problemer, der kommer i samfundet og på modersmålsundervisningsområdet i den danske folkeskole.

Inden jeg gik herved, gennemgik jeg en mappe med forskellige ting og sager i, og her fandt jeg en Ritzaumeddelelse, som godt nok er fra den 31. maj 1992, men hvori der står, at Ishøj Kommune som den første har fået dispensation fra Undervisningsministeriet til at droppe indvandrerbørns modersmålsundervisning efter 4. klasse. Og længere nede står der:

»Det er indvandrerne selv, der gennem en underskriftsindsamling har taget initiativet til ændringen. De ønsker, at deres børn skal have mulighed for at klare sig på lige fod med danske jævnaldrende, og det kan kun ske gennem flere dansktimer.«

Jeg kan ikke dy mig for at spørge, hvordan det er gået med denne sag, hvis ministeren kender noget til den – og det går jeg ud fra ministeren gør. Det kunne være interessant at høre lidt mere om det, for det er jo netop i analogi med Fremskridtspartiets forslag, at indvandrerne her selv ønsker at få flere dansktimer frem for modersmålsundervisningen.

I relation til den debat, der har været på det sidste med hensyn til at danne nye partier for de fremmede, har vi netop set, at mange af disse tosprogede udlændinge afviser at danne et nyt parti netop med den begrundelse, at man er bange for at blive isoleret. Også med hensyn til det område, vi diskuterer i dag, tror jeg netop, at folkeskolens modersmålsundervisning er med til at isolere disse tosprogede udlændinge.

Som undervisningsministeren også sagde, skal der selvfølgelig komme nogle modeller til, hvordan vi kan gøre det bedre, og her tror jeg, udgangspunktet må være, at vi ser på den geografiske fordeling. Jeg tror, det var hr. Due-toft, som var inde på, at man skal passe på, at man ikke koncentrerer udlændinge for meget i bestemte områder, så der dannes ghettoer osv., og jeg tror selv, det er vigtigt, at vi får en bedre fordeling af udlændingene i Danmark.

Med hensyn til de 38 mio. kr., modersmålsundervisningen koster i dag, mener vi i Fremskridtspartiet, at man meget bedre kunne udnytte denne ressource til at fremme det danske sprog og den danske kultur. Vi ved jo, at når danskere tager til udlandet, står man ikke ligefrem i kø for at tilbyde modersmålsundervisning for danskere, og derfor må vi nok en gang imellem skele til, om vi ikke ligefrem er mere eller mindre tosse gode – ja, undskyld, at jeg udtrykker mig på den måde.

Jeg kan nævne et eksempel fra min egen kommune med modersmålsundervisningen. Der skete det, at man fra indvandrerside ikke var tilfredse med den modersmålsundervisning, Aabenraa Kommune kunne give de pågældende, og derfor sagde jeg som kommunalbestyrelsesmedlem, at så var det måske en idé at lade dem klare sig selv og lade dem køre deres egen undervisning. Og det roste indvandrerne faktisk, for det ønskede de selv. De ønskede selv at udpege deres lærere, og det skulle ikke koste kommunen og dermed det offentlige noget som helst. Men det var klart – og det vidste jeg godt på forhånd – at det måtte de ikke ifølge lovgivningen.

Sådan er reglerne altså indrettet, så stive regler har vi i dette land, at indvandrerne ikke kan få lov til at spare det danske samfund for nogle skatteyderkroner. Men det beviser jo igen, hvor mærkelig og hvor stiv lovgivningen er på dette område ligesom for øvrigt på mange andre områder.

Især SF, Enhedslisten og Det Radikale Venstre var inde på forældrenes rolle, og jeg mener, at

med hensyn til modersmålsundervisningen må forældrene også have et ansvar. Forældrene må tage et ansvar for, at deres børn bliver opdraget med det modersmål, de eventuelt gerne ønsker. Det må ikke være således, at vi siger: Det skal samfundet nok klare for jer.

Vi er ingen kreditornation, vi er en skyldnation - lad os være ærlige og sige det rent ud - derfor bliver vi nødt til at sætte den offentlige sektor på slankekur, og det kunne måske netop være i relation til det emne, vi diskuterer i dag.

Jeg synes, som jeg indledningsvis var inde på, at det lover godt for Fremskridtspartiet. Man er klar over, at der er nogle problemer, og dem vil man også prøve at kigge på. Jeg ved godt, at man ikke fjerner dem ved at stemme for Fremskridtspartiets forslag, men det behøver man heller ikke. Der må gerne komme forslag fra regeringen, og vi har jo før set, at andre partier giver udtryk for de samme holdninger, som Fremskridtspartiet har. Vi vil være tilfredse, hvis vi bare på et eller andet tidspunkt får ørenlyd for, at vi må stoppe disse udgifter til modersmålsundervisningen i den danske folkeskole.

Jeg vil sige tak til Det Konservative Folkeparti, fordi ordføreren herfra klart og tydeligt udtrykte, at man for så vidt var enig i Fremskridtspartiets forslag om at afvikle modersmålsundervisningen for offentlige skatteyderkroner.

Venstre sagde, at man stort set var enig i intentionerne i forslaget; men når jeg hørte meget, meget godt efter, kunne jeg også lytte mig til, at det måske kun var et enkelt område, der særlig havde Venstres støtte, og det var netop, at kommunerne selv skulle afgøre, om der skulle være modersmålsundervisning i folkeskolen. Jeg vil dog sige, at det stort set lover godt, i og med at man som udgangspunkt siger, at der er en del problemer, vi skal have løst.

Jeg er enig i det, hr. Frank Dahlggaard sagde om udviklingen, nemlig at antallet af unge mennesker vil eksplodere mere eller mindre inden for en kort årrække. Det er jo helt rigtigt, hvad hr. Dahlggaard sagde: Hvor meget kan vi stole på de tal, der er kommet frem, og vil udviklingen vise sig at holde stik ud fra de tal, vi har fra ministeriet? Det er jo altid nemt at sige: Jamen det siger ministeriet, og det står her sort på hvidt. Men vi har jo mange gange kunnet påpege, at det ikke altid er de rigtige tal, og alt afhængig af regeringens farve er de måske også

præget af den, det må vi også erkende. Lad os bare være ærlige alle sammen.

Men tak for en saglig og god debat, og så må vi håbe, at vi får ørenlyd på et eller andet tidspunkt for Fremskridtspartiets synspunkter.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg deler opfattelsen af og glæder mig over, at det har været muligt at føre en debat, som har været urban og har været fritaget for de skingre toner, der indimellem har lydt, når vi diskuterede spørgsmål af denne karakter eller spørgsmål i tilgrænsende områder. Derfor fortjener forslagsstillerne selvfølgelig også, at vi seriøst vender de problemer, som vi, der er ansvarlige på lovgivningsområdet, er fælles om.

Jeg må selvfølgelig notere ligesom forslagsstillerne, at der ikke ser ud til at være flertal for forslagene. Men det ændrer jo ikke ved det forhold, som jeg mener jeg også på regeringens vegne allerede har givet udtryk for, at vi gerne i det videre forløb drøfter de spørgsmål, der er rejst.

Jeg må selvfølgelig minde om, at det ikke er sådan, at regeringen har ladet problemerne ligge, og det er også sagt fra flere ordføreres side. Vi har gennem Byudvalget taget en række initiativer specielt knyttet til uddannelsesområdet. De går på projekter af forskellig karakter, som i og for sig alle har til formål at fremme nogle af de synspunkter, som også er indeholdt i forslagene.

Det er rigtigt, at der er sat et 4-årigt udviklingsarbejde i gang; men det behøver jo ikke at betyde - sådan har jeg i hvert fald ikke selv opfattet det - at vi skal vente 4 år med at drage nytte af de erfaringer, der gøres. Jeg kan give tilsagn om, at når vi i Undervisningsministeriet finder, at nu er der bestemt noget, der er værd at formidle, noget, der er lykkedes, noget, som er værd at tage initiativ til andre steder i kommunerne, vil vi selvfølgelig sørge for det. Jeg mener på den anden side også, det er udtryk for et seriøst arbejde, at man siger, det skal ske over en 4-års-periode, og dertil kommer, at der ikke er afsat midler nok - sådan er det jo altid - men alligevel rummelige midler, ca. 100 mio. kr.

Det er selvfølgelig rigtigt, som det er sagt af alle, at vi beskæftiger os med et område, der ikke er uden problemer, og som i bestemte områder, i bestemte kommuner og på bestemte skoler afføder betydelige problemer og indimellem også skaber frustrationer. Det er selvfølgelig

lig grunden til, at vi også må tage tingene alvorligt herinde.

Man skal dog ikke glemme, at kommunerne allerede har og stadig vil have muligheder og instrumenter, som de kan anvende til f.eks. at sikre en bedre spredning af eleverne. Nogle kommuner har benyttet sig af dem, haft mod til at gøre det og har tilsyneladende fået løst problemerne på en nogenlunde fornuftig måde, hvorimod andre er meget tilbage for det og derfor sidder med større problemer end nødvendigt.

Men lad os overveje, om vi kan gøre yderligere ting. Jeg har allerede sagt, at i den udstrækning, der er gode ideer, som kan realiseres i praksis og er hensigtsmæssige, er jeg klar til det.

Jeg kan i øvrigt sige, at for at udbrede vores erfaringsgrundlag har vi besluttet at sætte denne sag på dagsordenen under det danske formandskab i Nordisk Ministerråd. Jeg tror, der er enighed om, at vi ud fra vore forskellige erfaringer i de nordiske lande kan give hinanden gode ideer.

Vi ved, at svenskerne er dem, der længst har haft problemet, og allerede i dag har de 10 pct. fremmedsprogede elever i skolerne. De andre nordiske lande har færre, men har de samme problemer, og lad os prøve at se, om vi ikke kan drage nytte af de erfaringer, der er gjort i de forskellige lande. Sagen er som sagt på dagsordenen i det kommende års tid under det danske formandskab.

Jeg kan sige, at i et land som Holland – som vi også i mange andre henseender kan sammenligne os med, og som i øvrigt har godt 7 pct. fremmedsprogede elever i skolen i dag – har man også gjort erfaringer, som vi muligvis kan bruge.

Det er i øvrigt interessant, at man de steder er optaget af modersmålsundervisningen som en af vejene til at sikre en god sproglindlæring af det fremmede sprog, i vores tilfælde jo dansk.

Til hr. Jan Køpke Christensen, som på et vist tidspunkt i sin indledning sagde »påstanden om«, vil jeg sige, at det ikke er nogen påstand fra min side; jeg bygger mine synspunkter på de erfaringer, der gennem forskningsbaseret arbejde er gjort om, at god modersmålsundervisning er et vigtigt fundament, når man skal lære et andet sprog. Og hvis vores ønske netop er at fremme indlæringen af det andet sprog, i dette tilfælde dansk, må vi have den dimension med, synes jeg – selvfølgelig uden at vi svigter indsatsen, når det gælder dansk.

Skulle der være nye, velbegrundede argumenter, må vi selvfølgelig se på dem også, men ministeriet og jeg har i hvert fald indtil videre bygget på disse synspunkter, fordi vi føler, at vi har fast grund under fødderne.

Jeg skal tage nogle enkelte punkter op:

Modtageklasser er gået igen i stort set alle ordførertaler, og der er ingen tvivl om, at de erfaringer, vi har gjort indtil nu, netop viser, at modtageklasser giver den bedste effekt på mindst to områder:

For det første ved, at man i en modtageklasse kan give en mere intensiv sproglig indlæring – ikke mindst med de tekniske faciliteter, som man har i modtageklassen – sådan at eleverne, når de starter i skolen, har bedre muligheder for at følge med.

Det andet og interessante er, at hvor man etablerer modtageklasser uden for distriktsskolen og altså ad den vej flytter børnene længere væk, betyder det i en række tilfælde, at forældrene til disse tosprogede børn får et sådant forhold til den nye skole – hvis man må kalde den det – den skole, som ligger uden for distriktet, at de i mange tilfælde gerne ser deres børn fortsætte på den skole.

I øvrigt har man i de forsøgsprojekter, som nu er i gang i en række skoler – der er mere end 100 projekter i gang – netop gjort den erfaring, at man ad frivillighedens vej kan skabe en bedre spredning.

Jeg er glad for, at Det Konservative Folkeparti for begge ordføreres vedkommende understregede, at man ikke skulle opfatte deres forslag alt for firkantet, hvis jeg husker nogenlunde korrekt. Det synes jeg også er en klog betragtning, for spørgsmålet om kvotering afføder en række problemer.

Jeg er sådan set enig i, at det ville være ideelt, hvis man kunne have en vejledende procentsats på 25, men jeg forstod også, at man især tænker på fremtiden. For det problem, vi står med, er jo, at hvis vi skulle søge den løsning fremmet under de nuværende forhold – jeg har vist sagt det før, men jeg gentager det gerne – ville vi altså komme ud for ikke blot af praktiske, men også af retlige grunde at skulle flytte ganske mange børn, herunder også danske børn, og det synes jeg er et indgreb i en god dansk tradition, som jeg ville være meget, meget betænkelig ved. Så vi må fortsat søge ad frivillighedens vej at nå nogle af de mål, som vi gerne vil nå, og som vi for så vidt har opstillet i fællesskab.

Man har i øvrigt også gode erfaringer med at etablere førbørnehaveklaser – det kalder man det i nogle af de projekter, der hører under Byudvalgets arbejde – sådan at man på et meget tidligt tidspunkt går i gang med den sproglige indlæring. Det er jo vigtigt – jeg tror, det var hr. Peter Duetoft, der sidst sagde det – at man, når man arbejder med den sproglige indlæring, også giver en indføring i dansk kultur og danske traditioner og den begrebsverden, som vi nu engang beskæftiger os med. Det fremmer vel i øvrigt indlæringen, hvis man har forståelsen af dette med, og det går jeg ud fra er noget, man er opmærksom på alle steder, hvor man arbejder med disse ting.

Hr. Anders Mølgaard efterlyste en analyse af danskundskaberne hos tosprogede elever, og det vil jeg på forhånd sige at jeg vil være åben over for. Jeg vil ikke stå her og love, at den uden videre kan laves. I hvert fald er det ikke noget, man lige laver med et snuptag. Men det er klart, at det kan være en fordel også for beslutnings-tagerne at have et bedre grundlag end det, der eksisterer i dag. Så det er jeg helt indstillet på at se på, også hvor hurtigt et sådant grundlag eventuelt kan tilvejebringes.

Hr. Anders Mølgaard nævnte friskolelovgivningen, ikke med henblik på en drøftelse i dag, forstod jeg, men måske på en disput på et senere tidspunkt, som det vist blev sagt. Det er klart, at det ikke er uden problemer, at den mulighed for frit at etablere og frit at søge skole i Danmark på disse felter måske kan komme til at stride afgørende imod en overordnet integrationspolitik.

Men jeg minder nu to ting:

Den ene er, at den frie skole er forpligtet til også at undervise i og på dansk, og at den undervisning, der gives i den private eller frie skole, skal stå mål med den undervisning, der gives i den offentlige skole. Heri ligger nogle klare bindinger.

Endelig er der det andet og ikke uvæsentlige synspunkt, at jeg anser friskoletraditionen i Danmark for noget overordentlig værdifuldt, som der bør værnes om, og jeg tror ikke, jeg er uenig med hr. Anders Mølgaard i, at denne tradition, hvor der er frihed for Loke såvel som for Tor, altid har været noget meget afgørende. Så her bevæger vi os på vanskelig grund. Men jeg synes også, at vi skal være opmærksom på de problemer, som er belyst i denne sammenhæng.

Hr. Frank Dahlgaard udtrykte, hvis jeg forstod det rigtigt, en bekymring over udviklingen i antallet af fremmedsprogede, tosprogede, ele-

ver, og det er vel også den, der afføder, at vi tager sagen alvorligt og drøfter det og tager en række initiativer; men der er ikke i de seneste tal udtryk for nogen eksplosiv stigning, om jeg så må sige.

Så vidt jeg husker, er den stigning, som kan registreres, jo affødt af, at der nu er truffet beslutning om, at de bosniske børn skal til at modtage undervisning i danske skoler, og derfor er tallet måske på forholdsvis kort tid steget mere, end det ellers ville være. Hvis vi tager det i procentsatser, er det jo rigtigt, at vi må forvente en stigning fra de nuværende ca. 5 pct. til de ca. 10 pct., som har været optalt tidligere, men det bekræfter også kun, at der fortsat ligger en meget stor opgave foran os.

Jeg vil afsluttende sige, at jeg synes, det har været nyttigt og opmuntrende, at vi her i en urban tone har kunnet drøfte de problemer og er enige om, at vi hver især vil gøre, hvad vi kan for at få løst dem på en god, ansvarlig og forsvarlig måde.

Frank Dahlgaard (KF):

Jeg skal ikke gøre debatten meget længere, men bare komme med nogle slutbemærkninger til ministeren:

Jeg synes nok, det var en lidt for firkantet konklusion, at der ikke er flertal for dette forslag. Jeg øjnene jo, skal vi sige en blød mulighed for et ganske bredt flertal, hvis forslaget bliver omformuleret lidt.

Så blev der sagt noget i retning af, at vi ikke står over for en eksplosiv vækst i antallet af fremmedsprogede børn i skolerne. Det kommer vel an på, hvad definitionen er, men ifølge ministeriets seneste tal står vi altså over for, at antallet i løbet af de næste 5 år, fra nu og frem til år 2000, vil vokse med et sted mellem 60 pct. og 65 pct. Det er en reel vækst på 10-12 pct. om året, og det er i hvert fald ganske pænt.

Når man dertil tager, hvad der sker i de islamiske friskoler, hvor der i de seneste 2 år har været tale om en vækst i elevtallet på 23 pct., oplever jeg det som lidt af en eksplosion. Det kan være, at det ikke fortsætter, men det er altså ganske dramatisk, og det er derfor, at jeg har sagt, at jeg føler, at der er behov for, at man ikke venter 2, 3, 4 år. Og jeg kan forstå, at ministeren er enig i, at der godt kan ske noget før da.

Om det væsentligste forslag i beslutningsforslag nr. B 89, nemlig om – med en lidt kedelig betegnelse – kvoteordningen, altså at man skal tilstræbe en andel af tosprogede elever i de nor-

male klasser på 25 pct., vil jeg sige, at det kan man jo udforme på forskellige måder. Og én måde er jo en simpel hensigtserklæring om, at man tilstræber det, og frivillighed. Blot det, at man kommer med en sådan erklæring, tror jeg betyder noget i sig selv.

Mange af de fremmede tosprogede børn vil i hvert fald gerne være sammen med andre børn og måske også mange andre, og så kan denne måde at gøre det på måske skade dem på længere sigt, fordi de ikke får lært nok dansk og danske begreber. Det tænker børn jo ikke på, men så kunne man håbe, at deres forældre tænker på det. Men den ene måde at gøre det på er ved hjælp af en frivillig hensigtserklæring.

Der er flere måder at gøre det på, men en anden måde er altså ved en regelændring i loven om skoledistrikter eller ved at bruge den eksisterende lov, hvis man kan det – ministeren behøver ikke at svare nu; vi kan få oplysningen i udvalget – det vil sige den bestemmelse i den gældende lov, der drejer sig om børn og unge med forskellige former for handicap, som kan henvises til andre skoler end lige distriktsskolen.

Den bestemmelse kunne man jo godt bruge, hvis man opstillede en række kriterier, der går ud på, om der tales dansk i hjemmet, om familien har dansk indfødsret, og om, hvor længe familien har været i Danmark, og en række andre kriterier, ikke firkantet fortolket, men alligevel nogle kriterier, ifølge hvilke man kan sige: Her er tale om, at det falder ind under den paragraf, hvor familien ikke har krav på, at barnet bliver undervist i den nærmeste distriktsskole. Det var også en vej frem, men selvfølgelig er frivillighed at foretrække.

Jeg tror desværre, at forfatteren af den kronik, som faktisk har givet anledning til dette forslag, nemlig inspektøren på Gjellerupskolen i Århus, som skrev en kronik den 12. januar i Politiken, har ret, når han skriver, at frivillighed alene gør det ikke i denne sag. Og det er en mand, der har problemerne helt inde på livet i den praktiske hverdag.

Men tak for en god og sober debat. Så håber jeg på et godt arbejde i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 193: Forslag til lov om udvidelse af Helsingørsmotorvejen og anlæg af 1. etape af Tværvej samt anlæg af omfartsvej Viborg Syd.

Af trafikministeren (Jan Trøjborg).
(Fremsat 22/3 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sonja Mikkelsen (S):

Dette lovforslag bemyndiger trafikministeren til at sætte tre vejprojekter i gang, hvoraf de to i hovedstadsområdet skal ses i snæver sammenhæng med en række andre beslutninger, der retter sig mod både at forbedre trafikmiljøet, sikkerheden og fremkommeligheden i Københavnsområdet.

For det første vedrører det en påkrævet renovering af den ældste strækning af Helsingørmotorvejen, og i den sammenhæng udvides motorvejen fra fire til seks spor. Det er gavnligt både for miljøet, for sikkerheden og for fremkommeligheden. Mange bilister vælger i dag at bruge mindre, parallelle veje, herunder villaveje, i stedet for at sidde fast i bilkøer på motorvejen. Det belaster bysamfundene, og det medfører en større ulykkesrisiko, end hvis bilerne holdt sig på motorvejen, og det vil de gøre, når vejen er udvidet.

Busserne sidder også fast på Helsingørmotorvejen, og det begrænser interessen for at benytte sig af denne del af den kollektive trafik. En udvidelse af motorvejen vil give busserne mulighed for at overholde køreplanerne, ikke